

Odd Gaare
Djupvik
9146 Olderdalen

Søknad om utsetting av utenlandske treslag – sibirlerk i Kåfjord kommune

Vi viser til søknad om utsetting av utenlandsk treslag datert 27.4.2015. Det søkes om å plante ut 500 planter av sibirlerk på et areal av 500 m² (0,5 da) på egen eiendom gnr 1 bnr 1 på Spåkenes i Kåfjord kommune. Vi beklager lang saksbehandlingstid som skyldes stor saksmengde her hos Fylkesmannens miljøvernavdeling.

Fylkesmannen har behandlet søknaden etter forskrift om utsetting av utenlandske treslag og fatter følgende

Vedtak:

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 30 a og Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, gir Fylkesmannen i Troms tillatelse til å plante ut et antall planter av sibirlerk som anbefales forstlig på 500 m² på Spåkenes i Kåfjord kommune.

Tillatelsen gis på grunnlag av at vi har vurdert at den omsøkte utsettingen av sibirlerk med internkontroll, ikke vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet.

Tillatelsen gis på følgende vilkår.

1. Utplantingen skal skje på areal angitt på kart som følger søknad av 27.4.2015.
2. Etter at trærne har satt kongler, skal det hvert femte år undersøkes om det er spredning av sibirlerk ut over det areal tillatelsen gjelder. Nye planter skal fjernes.
3. Ved hogst skal alle trær fjernes, og det skal ikke settes igjen livsløpstrær.
4. Tillatelsen gjelder til 31.12.17

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker etter mottakelsen av dette brev, jf. forvaltningslovens kap. IV, § 28 og § 29. Eventuell klage begrunnes og sendes via Fylkesmannen i Troms

Søknaden:

Det søkes om utplanting av 500 planter av sibirlerk (*Larix sibirica*) på et 500 m² (0,5 dekar) stort areal, på gnr. 1, bnr. 1 i Kåfjord kommune. Arealet er angitt på kart vedlagt søknaden. Formålet med utplantingen er skogproduksjon. Området som skal tilplantes består av utmark med bjørkeskog og brukes til veianlegg. I vest er det bjørkeskog på steingrunn, i øst myrterreng og grenser til E6 i sør. Det oppgis at utplantingen ikke vil ha noen innvirkning annet enn at området vil få mer skogpreg og mindre parkeringsplasspreg. Det er oppgitt at det er et plantefelt med gran i øst på eiendommen.

Regelverket

Naturmangfoldloven § 30a sier at ingen uten med hjemmel i § 31 eller tillatelse fra myndigheten må sette ut organismer av arter og underarter som ikke finnes naturlig i Norge, herunder utenlandske treslag. Utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål krever særskilt tillatelse etter Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, (FOR-2012-05-25-460). Ansvar for søknadsbehandlingen ligger hos miljøvernavdelingen men landbruksavdelingens skogfaglige kompetanse skal trekkes inn ved behandling av søknadene.

Formålet med forskriften er å hindre at utsetting av utenlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfoldet. Naturmangfoldet er her definert som biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold. Utenlandske treslag er arter eller underarter eller sorter av trær som ikke har sitt nåværende eller historiske naturlige utbredelsesområde i Norge. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til utsetting av utenlandske treslag skal eventuelle uheldige følger for naturmangfoldet vektlegges. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å tro at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige virkninger for biologiske mangfold.

Den som er ansvarlig for utsetting skal i rimelig utstrekning treffe tiltak for å hindre at utsettingen får uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Det er en plikt til internkontroll som skal legges frem ved forespørsel og som omfatter rutiner for å sikre at kravene i forskriften blir holdt.

Naturmangfoldloves § 7 (§§ 8 – 12) skal legges til grunn som retningslinjer når det fattes beslutninger som kan påvirke naturmangfold. Kunnskapsgrunnlaget skal være godt nok til å fatte beslutningen (§8), hvis ikke skal føre var prinsippet i § 9 legges til grunn. Påvirkningen av økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemer er eller vil bli utsatt for § 10, kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11 og det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som begrenser skade på naturmangfoldet og gir de beste samfunnsmessige resultater § 12.

Fylkesmannens vurdering

Vi har vurdert om utplanting av sibirlerk på Spåkenes vil påvirke viktig biologisk mangfold på stedet det plantes og om det er fare for spredning som vil påvirke viktig naturmangfold i nærområdet.

Sibirlerk

Sibirlerk har sitt opphav i det sentrale Russland og har vært brukt i Norge siden 1870 –tallet. I følge kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold (DN – utredning 8 -2012) kan bartrær under gitte betingelser spre seg flere kilometer fra mortreet. I følge artsdatabanken er sibirlerk en art som stiller store krav til sommervarme og derfor har lav risiko for frøproduksjon og spredning her i Nord-Norge.

Påvirkning på biologisk mangfold

Utplantingsområdet: I følge www.artskart.no og www.naturbase.no er det ikke registrert prioriterte arter, truede/sjeldne arter, utvalgte naturtyper, rødlistede arter eller utvalgte naturtyper i selve området som omsøkes for utplanting. Området ligger i et svært viktig kvartærgeologisk område, men planting av sibirlerk vurderes til ikke å påvirke spesielle verdier i dette området. En markert terrassekant ligger like sør for utplantingsområdet, men blir ikke direkte berørt. (Troms naturvitenskap nr 49 1986: Kvartærgeologisk verneverdige områder i Troms).

Nærheten til utplantingsområdet: I en avstand av ca 250 m fra utplantingsområdet er det registrert en naturtype i Naturbasen (www.naturbase.no) med områdenr : BN00070986 kalt "Kvitmyra" med naturtype Rikmyr og med utforming Åpen intermediær og rikmyr i lavlandet, med verdi B (viktig). Den inneholder fastmattemyr og noe mjukmattemyr med en del regionalt sjeldne planter som engmarihand og blystarr. Dette er en åpen naturtype som kunne ta imot frø for spiring i tørre deler av myra. Siden sibirlerk ifølge litteraturen har lav risiko for spredning og kanskje ikke setter spiredyktige frø i kyst- og fjordområder i Troms, anses spredning for ikke å være aktuelt.

Spåkenesøra naturreservat ligger i en avstand av 1130 m nord for det omsøkte utplantingsområdet for sibirlerk, over grensen til Nordreisa kommune. Formålet med fredningen er å bevare et stort fjærområde som er viktig som trekkområde og hekkeområde for våtmarksfugl. Plantelivet er også vernet. Det inngår litt fastmark, og i dette området er det funnet en sjelden arktisk art (ikke rødlistet) ishavsstjerneblom, (av undertegnede og Hartvig Sætra) som trolig er norsk sørgrense for denne arktiske arten. For øvrig er det ikke gjort naturtyperegistreringer av fastmark i naturreservatet. Vi anser at sjansen for spredning av sibirlerk er liten.

Fylkesmannen kjenner ikke til forekomster av viktig biologisk mangfold i natur fra andre kilder vi har tilgang til. Det søkes om utplanting i et område med åpen, karrig bjørkeskog. Dette er en vanlig naturtype i Troms. Siden sibirlerk har lav risiko for spredning er det liten risiko for spredning og negative konsekvenser for biologisk mangfold i nærområdet.

Fylkesmannen i Troms er bevisst på at utplanting av utenlandske treslag kan få negative konsekvenser for landskapet som også er definert som en del av det biologiske mangfoldet. Vi vil imidlertid ikke legge vesentlig vekt på dette i denne saken fordi utplantingen her ikke vurderes å endre landskapsverdien vesentlig. Sibirlerk feller nålene om høsten og blir ikke dominerende vinterstid i et ellers bjørkedominert (sør for området) eller åpent (nord for området) landskap. Imidlertid vil den omsøkte planting bli svært tett med 1 plante pr m². I andre søknader om sibirlerk har det blitt omsøkt 250 planter pr dekar, dvs 125 pr 500 m², og en søknad på 25 trær pr dekar. Vi anbefaler en lavere tetthet av trær av hensyn til landskapet.

Vi har også vurdert hvilke økologiske konsekvenser utplanting av sibirlerk kan få. Når det gjelder økologiske effekter av utplanting av fremmede treslag generelt er kunnskapsgrunnlaget mangelfullt. Ut fra det vi vet, er endringer i mangfold av skoglevende organismer, karplanter, bunnfauna, insekter og fugler svakt negative og tenderer til å synke i bestander av fremmede treslag. Effekter av sibirlerk i spredningsområder er ikke undersøkt, men samlet sett vurderer artsdatabanken at både spredning og effekter av sibirlerk er begrenset.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt nok til at vi vil vurdere at omsøkt utplanting av sibirlerk ikke direkte vil berøre viktig biologisk mangfold vesentlig, og at det er liten risiko for spredning. Kunnskapsgrunnlag knyttet til økologiske konsekvenser av utplanting av utenlandske treslag er mangelfull, men den kunnskapen som foreligger om sibirlerk indikerer at det ikke er stor risiko for at utplantingen vil endre økosystemet. Vi vurderer derfor at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å fatte en beslutning her jfr naturmangfoldloven § 8 og vil ikke legge føre var prinsippet i § 9 til grunn.

Vi har også vurdert den samlede belastningen økosystemet vil bli utsatt for hvis det gis tillatelse til utplanting i samsvar med naturmangfoldloven § 10. Det er få belastninger i området fra før, noe spor etter torvtak på myra i nord og området ligger i et vegkryss mellom veg ut mot Spåkeneset og mot E6. På grunnlag av det som er sagt over, vurderer vi at omsøkt utplanting av sibirlerk ikke vil medføre noen økt samlet belastning på økosystemet. Selv om det er liten risiko for spredning anser vi det likevel som nødvendig så sette vilkår om å gjennomføre internkontroll og fjerne eventuelle trær som sprer seg fra plantefeltet.

Skogfaglig vurdering

Fylkesmannens landbruksavdeling har ingen innvendinger mot at det blir gitt tillatelse til planting av sibirlerk i det omsøkte området. Landbruksavdelinga ser positivt på at man bygger opp skogressursene i fylket. Det omsøkte området kan være noe vindutsatt, men vil antakelig bli mer skjerma ettersom skogen kommer opp i området rundt. Alt etter hva virket er tenkt brukt til kan plantetettheten variere. Normalt anbefales 250 planter pr/da, men kan og være tettere alt etter hva man ønsker å oppnå med produksjonen.

Andre forhold

Det søkes om utplanting på 0,5 da med 500 planter noe som gir en tetthet på 1000 planter pr da. Vi stiller spørsmål om en så tett planting vil være gunstig. Vi anbefaler en lavere tetthet jfr oversikt fra skog og landskap fra Skogforsk 2/28.06 fra 2006 tabell 4. Planting av lerk i Norge etter statistikk samlet fra Skogdirektørens årsmeldinger (1875 – 2000). Plantetetthet som er oppgitt bygger på anbefalinger/retningslinjer i norske skoghåndbøker eller lærebøker fra angitte periode. Etter 1980 er det satt 250 planter av lerk per dekar. Fylkesmannen anbefaler derfor at det plantes 125 planter på 0,5 dekar.

Trafikksikkerhet. Området ligger nærmest til E6 i en sving til Spåkenes. Andre instanser må eventuelt vurdere hensyn til trafikksikkerhet. Området ser ut til å bli benyttet til tilfeldig parkering. Spåkenes er vurdert tilrettelagt for å synliggjøre krigsminner med mer.

Konklusjon:

Utplanting av sibirlerk som omsøkt på Spåkenes mot E6 vil påvirke det området der det plantes ut trær, men vurderes til ikke å berøre viktig biologisk mangfold i nærområdene. Det er liten risiko for spredning av arten sibirlerk, og risikoen reduseres når det stilles vilkår om at eventuell spredning av trær skal overvåkes og fjernes. Omsøkt utplanting vil ikke endre landskapet vesentlig. Vi vurderer at utplanting av sibirlerk som omsøkt på Spåkenes ikke i vesentlig grad vil påvirke naturmangfold, og at det derfor er grunnlag for å innvilge søknaden. Tettheten av trær synes imidlertid for høy, og bør reduseres.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift for utplanting av utenlandske treslag. Det må innhentes særskilt tillatelse fra annet lovverk der dette er nødvendig. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke erstatter, eller gir føringer for eventuelle behov for nye vedtak i kommunen om omdisponering av dyrka mark etter jordlova.

Med hilsen

Evy Jørgensen
miljøverndirektør

Berit Nergård Nyre
landbruksdirektør

kopi:

Gáivuona suohkan/Kåfjord kommune, Boks 74, 9148 Olderdalen